

Kommunstyrelsen

Handläggare Julia Leonsson
Direkttelefon 0520-49 72 93
E-post julia.leonsson@trollhattan.se
Datum 2025-04-03
Diarienummer UN 2025/256

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se
u.s.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Remiss av betänkandet På språklig grund (SOU 2025:9), U2025/00233

Trollhättans kommun har beretts möjlighet att yttra sig över remiss av betänkandet På språklig grund (SOU 2025:9).

Sammanfattningsvis anser Trollhättans stad att det är en god idé att grundläggande svenska som andraspråk föreslås bli en möjlighet inte bara i grundskolan och anpassade grundskolan utan också i gymnasieskolans introduktionsprogram och i den anpassade gymnasieskolan. Nyanlända elever kommer naturligtvis också till gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan och dessa elever har inte alltid den grund i språket som behövs för att inledningsvis kunna tillägna sig ämnet svenska som andraspråk (SVA) på ett bra sätt. Grundläggande svenska som andraspråk kan antas ge eleverna en bättre initial språkkunskap, både för vidare studier i svenska och för lärande i andra ämnen.

Sammanfattning, Utredningens förslag "Utredningen föreslår därför att Skolverket ges i uppdrag att utarbeta ett material för kartläggning av en elevs behov av undervisning i svenska som andraspråk."

I nuläget finns inga tydliga direktiv för hur man ska gå tillväga när man behovsprövar en elevs behov av rätt svenskundervisning. Därför är det mycket positivt att ta fram ett nytt material. Bygga svenska finns som kartläggningsmaterial. Det är dock enligt många lärare för vagt för att användas för behovsprövning. Det nya materialet behöver vara mycket tydligare för att det ska kunna ligga till grund för en likvärdig behovsprövning över hela landet. Det är dock alltid en risk att ett kartläggningsmaterial blir för trubbigt då det ska användas för ett beslut.

5.3.6 Fokus bör vara hur man på bästa sätt organiserar verksamheten och hur man använder tid och personalresurser så att målgruppen får gynnsamma förutsättningar att så snabbt som möjligt utveckla grundläggande kunskaper i svenska.

Frågan om personalresurser blir väldigt viktig. Det kan bli oerhört resurskrävande att ha en egen kursplan för grundläggande svenska som andraspråk då en utbildad SVA-lärare behöver ha undervisning med dessa elever. Ska denna undervisning helt separeras från övrig svenskundervisning så krävs det fler utbildade SVA-lärare och mycket logistik rent schemamässigt och personalmässigt för att få till dessa lektioner på schemat. Frågor kring organisering av undervisningen väcks om det till exempel endast är någon enstaka elev som ska läsa grundläggande svenska och om elever kan åldersblandas under dessa lektioner. Frågan om det är lämpligt att låta läraren undervisa utifrån både svenska, svenska som andraspråk och grundläggande svenska i samma klassrum kan uppstå. Som det ser ut nu integreras ofta svenska som andraspråk och svenska i samma klassrum vilket är en stor utmaning för många lärare.

8.1.3 Betyg ska inte sättas för elever som läser grundläggande svenska som andraspråk

Betänkandet föreslår att betyg inte ska sättas i grundläggande svenska som andraspråk och Trollhättans stad har inget emot detta, men föreslår däremot att eleven, under vissa omständigheter, får ett intyg innehållande en beskrivning av erhållen kunskap. Trollhättans stad ser ett scenario där elever flyttar eller börjar på sfi innan alla målen för grundläggande svenska som andraspråk är uppnådda. Utan ett sådant kunskapsintyg ökar risken för förlängd utbildningstid för eleven och merjobb för mottagande skola.

8.1.10 Elever i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska ges god vägledning i sitt val av svenskämne

Betänkandet föreslår inte någon ändring i gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan gällande elevens rätt att själv välja mellan ämnena svenska och svenska som andraspråk, till skillnad från i grundskolan. Trollhättans stad menar att rektor också i dessa skolformer bör vara den som fattar beslutet om ämne för eleven. Trollhättans stad anser att det krävs en professionell bedömning av elevens kunskaper för att göra det mest kunskapsfrämjande valet. Strategiska val och kompisval är ett stort bekymmer i dagens gymnasieskola.

16.1.1 Statliga utredningar som berör modersmålsundervisning. Statliga utredningar som berör modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk

I likhet med vad utredningen har visat, nämligen att det saknas en reglering i timplanen för nationella minoritetsspråk, anser även Trollhättans stad att en förändring bör genomföras. För att kunna bevara och fortsätta erbjuda undervisning i nationella minoritetsspråk är en sådan åtgärd nödvändig. En reglering skulle dessutom kunna bidra till ökat deltagande och stärkt motivation hos de elever som studerar nationella modersmål.

16.2.2 Fjärrundervisning

Trollhättans stad anser att fjärrundervisning är ett effektivt verktyg för att öka resurseffektiviteten, särskild i kommuner där elevunderlaget är geografiskt utspritt. Den nuvarande strukturen, med många skolor och stora avstånd samt logistiska utmaningar såsom skolskjuts, medför att traditionell undervisning ibland blir svår att genomföra, särskild inom modersmålsundervisning, och inte alltid kan betraktas som resurseffektiv.

Om kriterierna för att använda fjärrundervisning justerades något, skulle det skapa bättre förutsättningar för att organisera undervisningen på ett mer hållbart och resurseffektivt sätt - något som gynnar både elever och lärare.

Övergripande synpunkter om modersmålsundervisning

Ett viktigt steg vore att se över möjligheten att reglera ämnet modersmål i skolans timplan. En sådan förändring skulle medföra flera fördelar.

Det skulle underlätta organisatoriska arbetet och skapa bättre förutsättningar för långsiktigt hållbar struktur. Reglering i timplanen skulle även tydliggöra ämnets status och bidra till en mer likvärdig undervisning över landet. För eleverna skulle det innebära en stärkt tillgång till undervisning i modersmål, vilket i sin tur främjar både språkutveckling och identitet. Även för lärare och modersmålsresurser - särskilt de som arbetar ambulerande skulle en sådan reglering innebära ökad förutsägbarhet. Sammanfattningsvis skulle detta stärka kvaliteten, öka effektiviteten och skapa bättre förutsättningar för både elever och lärare.

Peter Eriksson
Kommunstyrelsens ordförande

Johan Bengtsson
Tf stadsdirektör